

KURS KREATYWNEGO PISANIA PROGRAM SZCZEGÓŁOWY

INFORMACJE O PROWADZĄCYCH

Warsztaty prozatorski

Warsztaty prozatorskie to kompleksowy kurs, który koncentruje się na rozwijaniu najważniejszych elementów rzemiosła literackiego. Podczas zajęć uczestnicy nauczą się m.in.:

- Prowadzenia narracji: Poznają różne techniki narracyjne, które pomogą im skutecznie opowiadać historie.
- Konstruowania wiarygodnych bohaterów: Dowiedzą się, jak tworzyć postacie, które będą autentyczne i zapadające w pamięć.
- Opisywania przestrzeni: Nauczą się, jak używać opisów, aby stworzyć wciągający świat przedstawiony.
- Budowania dialogów: Zdobędą umiejętności pisania naturalnych i dynamicznych dialogów.
- Tworzenia napięcia: Opanują techniki budowania napięcia, które utrzymają czytelnika w niepewności.

Program warsztatów obejmuje również czytanie i analizę opowiadań oraz fragmentów powieści, co pozwala na poznanie różnych stylów i technik literackich stosowanych przez innych pisarzy. Integralną częścią kursu są praktyczne ćwiczenia literackie, które umożliwiają uczestnikom doskonalenie swoich umiejętności. Dodatkowo, przewidziana jest analiza i dyskusja nad tekstami napisanymi przez innych uczestników, co sprzyja wymianie doświadczeń i wzajemnemu inspirowaniu się.

Warsztaty te są zaprojektowane tak, aby każdy uczestnik mógł rozwijać swój indywidualny styl i technikę pisarską w twórczej i wspierającej atmosferze.

Prowadząca: Izabela Iłowska, absolwentka filologii angielskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ukończyła studia magisterskie (MA English Studies: Writing in the Modern Age) na Queen Mary, University of London oraz studia magisterskie (MLitt Creative Writing) na University of Glasgow. Obroniła doktorat z literatury angielskiej i kreatywnego pisania na University of Glasgow. Jej opowiadania publikowano w renomowanych magazynach literackich w Polsce i Wielkiej Brytanii. Od 2016 roku związana z Instytutem Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, gdzie prowadzi warsztaty prozatorskie. Mieszka w Krakowie i pracuje w Instytucie Filologii Angielskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Warsztat poetycki

Warsztaty poetyckie to zajęcia, podczas których uwaga pada przede wszystkim na praktykę pisarską. Uczestnicy uczą się pisać podczas zajęć a ich wiersze stają się później przedmiotem dyskusji. Oczywiście wszystko odbywa się w życzliwej atmosferze, sprzyjającej konstruktywnej krytyce. Problemy warsztatowe oświetlane są przez różne perspektywy podmiotu poetyckiego; tej silnie skoncentrowanej na sobie samym, tej zwróconej w stronę otaczającego świata i tej o rozmytej konsystencji jak dzieje się w przypadku poezji lingwistycznej. Akt powstawania wiersza jawi się jako sztuka mówienia nie wprost, nauka empatii oraz transponowania tego co bolesne w

dotadnią wartość. Podejmowany jest też temat przeciwstawiania się przemijaniu oraz przezwyciężania twórczych blokad.

Dziennik pisarza

Dziennik pisarza to kurs, którego celem jest odpowiedzenie na pytanie o kryteria osiągnięcia poziomu artystycznego tej najbardziej osobistej z form wyrazu, tak aby warunek uniwersalności i czytelności dzieła został spełniony. Chodzi tu o dokonanie właściwej selekcji i hierarchii opisywanych wydarzeń. Podejmowane zagadnienia to: szczerłość, dystans wobec piszącego „ja”, wybiórczość pamięci. Szczególną wagę przykładą się do unaocznienia procesu twórczego niejako dziejącego się na kartach powstającego dziennika, jego funkcji katarskiej oraz pogłębiającemu się dzięki pisaniu odczuciu egzystencji.

Prowadząca: Anna Oliynyk (publikowała także pod panińskim nazwiskiem Szlagowska)- z wykształcenia literaturoznawca; w 2012 roku obroniła doktorat poświęcony poezji Józefa Czechowicza, badając przenikanie się żywiołu dźwięku i słowa. Wcześniej ukończyła Międzywydziałowe Indywidualne Studia Humanistyczne w Warszawie, z zamiłowania zajmuje się twórczością literacką a także przekładem poetyckim z języka angielskiego i niemieckiego. Publikowała w Autografie, Opcjach, Pamiętniku Literackim, Literacjach a także na łamach czasopisma internetowego Muzykalia w tomach Judaica. Tam ukazały się jej przekłady poezji Else Lasker Schuler. Długie lata prowadziła warsztaty kreatywności dla dzieci oraz warsztaty twórczego pisania dla dorosłych w prywatnym ośrodku artystycznym „Sztukarnia” na Mokotowie, jakiś czas także zajęcia poetyckie w Muzeum Broniewskiego – oddziale warszawskiego Muzeum Literatury. Współpracuje ze szkołą Warsztatownia oraz Instytutem Badań Literackich PAN, gdzie prowadzi cykl warsztatów poetyckich oraz warsztat „Dziennik pisarza” a także pisarską Szkołą Mistrzów na UW. Autorka opowiadań, wierszy oraz bajek dla dzieci. Wydała trzy tomy poetyckie: „Wiersze”(2002), które stanowią apoteozę ulotności wrażeń i „Choć odpowiedzi nie ma” Miniatura (2018), gdzie padają pytania o egzystencję wbrew tezie zawartej w tytule o niemożliwości udzielenia na nie odpowiedzi oraz „Nie pytaj mnie o zmierzch” Anagram (2023) poruszający tematykę szeroko rozumianej utraty, która dokonuje się za sprawą niszczycielskiej natury czasu.

Proces twórczy i wydawniczy

Warsztaty skupione na poznaniu procesu pisarskiego, oparte na metodach pracy czołowych twórców, ale również na słuchaniu własnego głosu. To najlepszy sposób, aby przymierzyć do siebie wszystko to, co działa u innych po to, by wypracować rozwiązania najlepsze dla samego siebie. Praca twórcza to proces, a proces opieramy na doświadczeniu. Dlatego w poznawaniu tajników pisarstwa korzystamy z takich narzędzi jak intuicyjne pisanie, praca z ciałem i improwizacja teatralna. Bycie pisarzem to też znajomość rynku wydawniczego. Jaki jest? Poznamy w praktyce, pracując nad własnym tomem opowiadań w nurcie świadomej kreacji tego, co jest wydawane na rynku polskim i światowym i co może być wydawane.

Prowadząca: Marika Krajniewska, absolwentka kursu kreatywnego pisania IBL PAN, pisarka, scenarzystka, szefowa wydawnictwa Papierowy Motyl. Współpracowała z licznymi wydawcami, z Empik Go, doskonale orientuje się w branży wydawniczej, podejmując działania, by tworzyć wspierającą literaturę. Jest ambasadorką akcji społecznej #WypiszWyczytaj, której celem jest edukowanie o dobroczynnym wpływie czytania i pisania ręcznego. Nauczycielka pisania i twórczyni akademii wydawcy - cyklu mentoringowego dla osób, chcących pracować w branży wydawniczej.

Sztuka eseju

Celem zajęć jest połączenie umiejętności nabytych podczas warsztatów prozatorskich, dziennikarskich i poetyckich, to znaczy synteza świadomej konstrukcji ze swobodą stylu. Pierwsze spotkania poświęcone będą wspólnemu projektowaniu esejów na zadany temat i pisaniu kluczowych fragmentów. Druga część cyklu poświęcona zostanie analizie i szlifowaniu esejów napisanych przez uczestników.

Prowadzący: Marek Bieńczyk, prozaik, eseista, tłumacz Kundery i Ciorana, historyk literatury w Instytucie Badań Literackich PAN, współpracownik kwartalnika „L'atelier du Roman” (Francja). Studiował romanistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Jest członkiem International Federation of Wine and Spirits and Writers (F.I.J.E.V.). Laureat Nagrody Nike za tom esejów *Książka twarzy* oraz Nagrody im. Juliana Tuwima.

Biografia

Biografia – spektrum gatunku obejmuje dużą różnorodność form: od powieści niefikcjonalnej do prac naukowych. Jak pisać biografie? Jak szukać materiałów? Co wolno ujawnić? Czy istnieją tematy tabu? – o tym rozmawiać będziemy na spotkaniach. Od kilku lat biografia zaczyna być w Polsce doceniana. Czytelnicy lubią biografie, wydawcy zaczęli je zamawiać.

Nowa humanistyka i wizje literatury

W trakcie zajęć będziemy zajmować się następującymi zagadnieniami:

1. Postmodernizm i światowa klasyka powieści postmodernistycznej;
2. Feminizm, gender i program "écriture feminine";
3. Teorie dyskursu, literatura mniejszości seksualnych;
4. Postkolonializm z polskiej perspektywy.

Prawo autorskie

Prawo autorskie – z perspektywy praktyka. Na co trzeba zwracać uwagę podpisując umowy autorskie? Jak wyglądać może umowa? Dlaczego to takie ważne? Pozycja prawa autorskiego w cyfrowym świecie jest słaba. Czy trzeba jej bronić? Kiedy rozmawialiśmy o tym z uczestnikami kursu, stworzyliśmy taki zestaw postulatów:

1. Jesteśmy za rozwojem platform cyfrowych umożliwiających dostęp do utworów literackich i innych dzieł;
2. Książka powinna żyć dłużej niż towar w hipermarkecie kultury;
3. Potrzebna jest kampania społeczna, uświadamiająca wagę praw autorskich;
4. Dzieło jest owocem pracy;
5. Praca powinna być wynagradzana;
6. Praca twórcy jest traktowana jak praca domowa kobiet - niewidoczna. Każdy widzi bałagan, ale nie każdy wie, że porządek nie robi się sam.
7. Interes państwa i społeczeństwa polega na rozwoju twórczości rodzimej;
8. Potrzebne jest zrozumienie dla greckiej paidei: idei pracy, twórczości i uczenia się, uszlachetniających całe życie;

9. Dzieło powinno wchodzić w jak najszerszy obieg i być przedmiotem poważnej dyskusji;
10. Popieramy festiwale literackie jako okazję spotkań z publicznością i spotkań twórców, umożliwiającą wymianę idei;
11. Prawa autorskie przysługują każdemu;
12. Twórca ma prawo decydować, kto zarządza jego prawami;
13. Nie wolno pozbawiać twórcy wpływu na los dzieła;
14. Jesteśmy za różnorodnością form dostępu do utworów literackich (księgarnie, biblioteki, targi, sprzedaż internetowa);
15. Autor powinien móc zdecydować o skróceniu 70-letniego okresu ochrony praw autorskich po śmierci, przeniesienie jego utworów do domeny publicznej mogłoby się odbywać z chwilą jego śmierci;
16. Teksty podpisane przez autorów wolno cytować z internetu z podaniem źródła i autora, o ile nie jest to użycie komercyjne;
17. W wypadku wykorzystania tekstu w celach komercyjnych trzeba pytać autora o zgodę, a po jej uzyskaniu - podpisać umowę autorską i wypłacić honorarium;
18. Musimy chronić język literacki, tworzywo naszej twórczości i środek porozumiewania się;
19. Demokracja powinna wyzwalać siły twórcze i chronić wolność słowa;
20. Na wszystkich piszących i zabierających głos w przestrzeni publicznej spoczywa odpowiedzialność moralna za głoszone poglądy i propagowane postawy.

Prowadząca: Anna Nasiłowska, profesor zwyczajny, pisarka, autorka biografii pary Jean- Paul Sartre i Simone de Beauvoir oraz Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej. Prozaik, opublikowała *Domino*, *Księżę początku*, *Czteroletnią filozofkę*, *Historie miłosne*, *Dyskont słów*. Jej powieść *Konik*, *szabelka* została nominowana do Nagrody Literackiej Gdyni. Za biografię Sławomira Mrożka otrzymała Nagrodę Miesięcznika „Nowe Książki”. Sekretarz Polskiego PEN- Klubu.

Pułapki pisarskie

Plan Zajęć:

1. Zajęcia nr 1 (2h)
 - a. Podstawowe lektury pisarza – krótkie omówienie;
 - b. Wydawnictwo idealne, czyli kto pracuje nad tekstem pisarza?
 - c. Najczęstsze błędy popełniane przez autorów (przykłady z życia wzięte).
2. Zajęcia nr 2 (2h)
 - a. Konstrukcja powieści – jak nie wpędzić się w kłopoty? (wady i zalety poszczególnych sposobów narracji)
 - b. Czy notatki są potrzebne?
 - c. Kim jest pierwszy czytelnik.
3. Zajęcia nr 3 (2h)
 - a. Piszemy kontynuację. Pułapki czasowe;
 - b. Plany i struktury stworzonego uniwersum;
 - c. Wątki, szczegóły, rzeczy niemożliwe.
4. Zajęcia nr 4 (2h)
 - a. Reportaż i dokument – konstrukcja książki;
 - b. Najczęstsze błędy popełniane przez autorów reportaży i dokumentów;
 - c. Zalety konsultacji.

Prowadząca: Małgorzata Karolina Piekarska (ORCID: 0000-0002-6551-6839)

Feminizm

Opis: zajęcia obejmują historię feminizmu drugiej fali, tj. od roku wydania książki Betty Friedan *Mistyka kobiecości* (1963), kontekst kulturowy i polityczny epoki lat 60tych i 70 tych XX wieku, i następnie rozwój idei feminizmu radykalnego – w tym podział na płęć biologiczną i płęć kulturową (sex/gender) i krytykę tego podziału (Judith Butler), połączone tematy związków jedno płciowych; homofobii i transfobii. Kontekstem są tu wybrane idee filozofii postmodernistycznej. Doprowadzam historię feminizmu do współczesności, poprzez omawianie kolejnych idei i tematów pojawiających się w obrębie głównego nurtu feminizmu i gender. W czasie zajęć używam prezentacji, jej głównym zadaniem jest ukazanie „ducha epoki lat sześćdziesiątych”.

Psychoanaliza i literatura

Opis: Zajęcia „Literatura i psychoanaliza” dotyczą możliwości używania środków wypracowanych przez psychoanalizę i terapię psychoanalityczną do interpretacji utworów literackich bądź biografii twórców literatury. Na początku zajęć przeprowadzam rekapitulację koncepcji Freuda, ze szczególnym uwzględnieniem tych pojęć, które są do dziś stosowane, jak negacja, wyparcie, projekcja etc. Następnie przeprowadzamy z grupą „psychoanalityczne śledztwo” odwołując się do materiałów, których dostarczam: wiersza, fragmentu prozy, opowieści o problemie, który referuję. Obiektami zajęć była „zagadkowa” część biografii Tadeusza Różewicza (na podstawie mojej książki *Strażnicy fatum*), agorafobia Juliana Tuwima, klaustrofobiczny wiersz *Miasto* Krzysztofa K. Baczyńskiego, i inne przykładowe sytuacje.

Prowadząca: Bożena Keff, poetka i pisarka. Z wykształcenia polonistka i filozofka. Pracowała w Żydowskim Instytucie Historycznym jako badaczka literatury, prowadzi zajęcia z Gender Studies. Autorka m.in. zbiorów wierszy (*Nie jest gotowy, Utwór o Matce i Ojczyźnie*), książek popularyzatorskich (*Antysemityzm. Niezamknięta historia*) i esejów (*Strażnicy Fatum*).

Narracje niefikcjonalne

Celem zajęć jest wprowadzenie uczestników kursu w zagadnienia szeroko rozumianej literatury faktu. Jak opisać rzeczywistość? Kim jest ten, który opowiada? Jaka relacja zachodzi pomiędzy tym co realne a wewnętrznym doświadczeniem? W ramach zajęć słuchacze poznają kluczowe tytuły, techniki pisarskie, zapoznają się także z warsztatem autora literatury faktu.

Prowadzący: prozaik, reportażysta. Autor książki „Niewidzialni” (Czarne 2008, włoskie tłumaczenie: „Gli Invisibili” Bianca et Volta Edizioni 2010, drugie wydanie: Czarne 2012) oraz „Koliste jeziora Białorusi” (Czarne 2017). Wykłada literaturę faktu na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS w Warszawie. Członek Międzynarodowej Federacji Dziennikarskiej (IFJ). Absolwent Wydziału Prawa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Zakład Historii Doktryn Politycznych, Prawnych i Filozofii (2000). Stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za rok 2013, stypendysta La Fondation Jan Michalski pour l'écriture et la littérature (2014). Finalista konkursu na esej/reportaż "Polska- Niemcy Instrukcja obsługi" organizowanego przez Instytut Adama Mickiewicza i Goethe Institut. Zdobywca I miejsca w Konkursie im. Maciej Szumowskiego na esej lub reportaż organizowanym przez Gazetę

Wyborczą i telewizję TVN. Laureat nagrody im. Witolda Hulewicza za książkę „Niewidzialni”. Finalista konkursu literackiego Fundacji Kultury 2008 za książkę „Niewidzialni”. Eseje i reportaże publikował w „Polityce”, „Dwutygodniku”, „Tygodniku Powszechnym”, „Gazecie Wyborczej”, „Znaku”, „Przeglądzie Powszechnym”, „Kontynentach”. Mieszka w Warszawie.